

Enheten för naturvård



Kassjön SE0110244

Bevarandeplan för Natura 2000-område

(enligt 17 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.)



Inledning

Bevarandeplanen är det dokument som beskriver vilka mål som ska uppnås i bevarandet av ett Natura 2000-område och som anger vilka bevarandeåtgärder som planeras. I bevarandeplanen beskrivs vilka förutsättningar som krävs för att de utpekade arterna och livsmiljöerna ska upprätthålla s.k. gynnsam bevarandestatus. Det har betydelse för tillämpningen av regelverket om Natura 2000-områden.

BEVARANDEPLANDatum
2017-06-12Beteckning
511-18590-2017

Namn	Kassjön	Areal	6,0 ha
Natura 2000-kod	SE 0110244		
Kommun	Norrtälje		
Bevarandeplan fastställd av Länsstyrelsen	2007-02-05		
Bevarandeplan reviderad av Länsstyrelsen	2017-06-12		
Områdestyp och status	SAC-område enligt art- och habitatdirektivet		
Ägarförhållanden	Privat		

Ingående livsmiljöer enligt art- och habitatdirektivet

Tabell 1. Livsmiljöer.

Livsmiljökod	Livsmiljöns namn	Areal (ha)	Andel (%)
6270	*Silikatgräsmarker	2,6	43
6430	Högörtängar	3,1	52

* Prioriterad livsmiljö – bevarandet bedöms ha hög prioritet inom EU.

Ingående arter enligt art- och habitatdirektivet

Natura 2000-arter är arter som finns upptagna i bilaga 2 till EU:s art- och habitatdirektiv och skyddas därmed av Natura 2000-reglerna. I denna bevarandeplan nämns andra arter än de som är skyddade av Natura 2000-reglerna. Dessa arter har inte samma lagliga skydd såsom eventuella Natura 2000-arter.

Tabell 2. Arter.

Artens kod	Svenskt namn	Vetenskapligt namn
Inga Natura 2000-arter finns rapporterade från området.		

Bevarandesyfte för Kassjön

Bevarandesyftet och beskrivningen av livsmiljöer nedan utgör den beskrivning som ska upprättas i enlighet med 17 § förordningen om områdesskydd m.m. (FOM). Tillsammans med bevarandemål och bevarandeåtgärder i denna plan utgör de underlag som visar hur myndigheterna behöver arbeta för att motsvara kraven i 16 § FOM.

BEVARANDEPLAN

Datum
2017-06-12

Beteckning
511-18590-2017

Det övergripande syftet med Natura 2000-området är att bidra till att upprätthålla en gynnsam bevarandestatus för de i området utpekade livsmiljöerna. I Kassjön är silikatgräsmarken (6270) det prioriterade värdet. I omgivande landskap finns ett fåtal andra ängs- och betesobjekt, varav vissa utgörs av skogsbeten. Knappa 3 km åt nordost finns ett område med skyddade betesmarker (Västerängen Natura 2000-område).

Prioritering av skötselåtgärder framgår av tabell 3.

Bevarandemål för Kassjön

Att bidra till gynnsam bevarandestatus för de i området utpekade livsmiljöerna uttrycks i detta område i följande mål.

***Silikatgräsmarker (6270)**

- Arealen silikatgräsmarker ska bibehållas.
- Vegetationen ska vara välhävdat av bete och/eller slåtter, helst bete, varje år vid vegetationsperiodens slut så att ansamling av förna inte sker.
- Igenväxningsvegetation ska inte förekomma. Enstaka enar och björkar samt tallungen lämnas kvar och räknas inte som igenväxning.
- Marken ska vara opåverkad av konstgödsling och stödutfodring, kalkning, dikning, insådd av för livsmiljön främmande arter.
- De för livsmiljön typiska arterna, till exempel kattfot, fältgentiana, backnejlika, jungfrulin, låsbräken och blåsuga, ska finnas i livskraftiga bestånd.

Högörtängar (6430)

- Arealen högörtängar ska bibehållas.
- Vegetationen ska vara välhävdat av bete och/eller slåtter, helst bete, varje år vid vegetationsperiodens slut så att ansamling av förna inte sker.
- Igenväxningsvegetation förekommer inte eller endast i begränsad omfattning.
- Marken ska vara opåverkad av konstgödsling och stödutfodring, kalkning, dikning, insådd av för livsmiljön främmande arter.
- De för livsmiljön typiska arterna, till exempel brudborste och smörboll, ska finnas i livskraftiga bestånd.

Beskrivning av området

Natura 2000-området Kassjön är en öppen hagmark som ligger öster om den numera igenvuxna sjön Kassjön, drygt tre kilometer väster om Bagghusbron, söder om Älmsta. Hagen är mycket artrik tack vare den långa beteskontinuiteten och kalkinslaget. Hagen består av både friska-fuktiga högörtängar med bl a smörbollar, och av artrika torra-friska gräsmarker med bl a ett mycket stort bestånd av fältgentiana. Enligt markägaren har smörbollarna minskat något.

BEVARANDEPLAN

Datum
2017-06-12

Beteckning
511-18590-2017

Eftersom markförhållandena inte förändrats under denna tid är det antagligen frågan om en naturlig variation. För att även fortsättningsvis gynna arten är det viktigt att det rörliga markvattnet i kombination med betet består. Hagen har även en rik fjärilsfauna på grund av den stora variationen i florin.

Genom hagen går en gammal brukningsväg. Hagen betas växelvis av nöt och växelvis av får.

Beskrivning av livsmiljöer

*Silikatgräsmarker (6270)

Hela den norra delen av hagen utgörs av denna naturtyp. Den här naturtypen utgörs av marker med lång hävdkontinuitet, ofta med kalkinslag i marken, vilket tillsammans gör marken mycket artrik. Marken är stenbunden och bitvis mycket torr. Träd- och buskskiktet består av enstaka gamla björkar och spridda enar. I hagens norra del ligger en mindre talldunge. I hagen växer bl a flera arter av hagmarkssvampar och kalkgynnade arter så som älväxing. Enligt markägaren växte den hotade arten mosippa (hotkategori VU, sårbar) i hagen för fyra år sedan men har sedan dess inte återfunnits. I hagen växer de för naturtypen typiska arterna kattfot, fältgentiana (hotkategori VU), backnejlika, jungfrulin, låsbräken och blåsuga.

Högörtängar (6430)

Högörtängarna i Kassjön ligger i objektets södra del och är naturligt näringsrika genom det rörliga markvattnet. Marken är artrik och här finns bl a en av länets mycket få lokaler med smörboll. Här växer även bl a jungfru Marie nycklar, älggräs och brudborste. Busk- och trädskiktet består av björk, al och vide, som delvis skulle behöva röjas bort. De för naturtypen typiska arterna som finns här är brudborste och smörboll.

Hotbild – vad kan påverka Natura 2000-området negativt

En komplett lista är inte möjlig att upprätta. Här listas ett urval hot som i det här området bedömts mest relevanta.

*Silikatgräsmarker (6270)

- Upphört bete eller svagt bete och sent betespåsläpp. Detta riskerar att öka förnaansamlingen och öka igenväxningen med bl a sly och örnbräken, vilket i sin tur riskerar att slå ut den hävdgynnade florin.
- Vinterbete.
- Tillförsel av handelsgödsel och tillskottsutfodring.
- Markexploatering. Gräsmarken kan förstöras genom utfyllnad, uppläggning av jordmassor, vägdragningar, skogsplantering eller dikning.

BEVARANDEPLANDatum
2017-06-12Beteckning
511-18590-2017**Högörtängar (6430)**

- Om marken inte hävdas med bete eller slåtter kommer detta på sikt att leda till igenväxning av buskar och träd och utarmning av floran och faunan som är knuten till högörtäng.
- Förändrad hydrologi, t ex genom dikning riskerar att leda till en förändring i floran och faunan i området.

Bevarandeåtgärder med tidsplan**Gällande regler**

Enligt 7 kap 28 a § miljöbalken (MB) krävs tillstånd för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön eller störa utpekade arter i ett Natura 2000-område som har förtecknats enligt 7 kap 27 § MB. Tillstånd krävs inte för verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman med eller är nödvändig för skötseln och förvaltningen av området. Alla Sveriges Natura 2000-områden utgör dessutom riksintressen (enligt 4 kap MB), vilka ska beaktas vid prövning av ärenden och planläggning.

Kassjön planeras ingå i ett åtagande om miljöersättning för skötsel av betesmarker och slåtterängar med särskilda värden. I området gäller de skötselvillkor som står i åtagandeplanen.

Behov av ytterligare reglering

Åtagandet om miljöersättning behöver fastställas för att säkra att området hävdas. Därutöver finns inget behov av ytterligare reglering.

Tabell 3. Förslag till skötselåtgärder som komplement till vad som gäller i föreslagna åtagandeplanen för Kassjön. Åtgärder i kursiv är prioriterade.

Livsmiljö/art	Åtgärd	Tidsplan
*Silikatgräsmarker (6270)	<i>Bete och/eller slåtter, helst bete.</i> Försök få bukt på örnbräken som breder ut sig i hagen genom att röja med röjsnöre i kombination med att placera en saltsten i örnbräkenbeståndet så att djuren trampar ner ormbunken.	Årligen. Vid behov.
Högörtängar (6430)	<i>Bete och/eller slåtter, helst bete.</i> Fortsatt röjning av videbuskar och al som har kommit upp och som djuren inte betar.	Årligen. Vid behov.

BEVARANDEPLANDatum
2017-06-12Beteckning
511-18590-2017**Bevarandetillstånd i dag**

Tabell 4. Bevarandetillstånd hos ingående livsmiljöer.

Livsmiljö/art	Bevarandetillstånd
*Silikatgräsmarker (6270)	Gynnsamt. Var dock uppmärksam på örnbräken som inte får breda ut sig i hagen.
Högörtängar (6430)	Gynnsamt.

Inventeringar i området och andra referenser

Artdatabanken, lista med rödlistade arter, uttag 2002-05-10.

Länsstyrelsen i Stockholms län. Naturkatalog för Stockholms län. Remissupplaga. 1996.

Länsstyrelsen i Stockholms län. Åtgärdsplan för Kassjön, AB 795. 2001.

Länsstyrelsen i Stockholms län. Ängs- och hagmarksinventeringen i Stockholms län. 1987-1991.

BEVARANDEPLAN**Datum**
2017-06-12**Beteckning**
511-18590-2017**Karta**

Livsmiljöernas sifferkoder i kartan och dokumentet är korrekta liksom namnen i dokumentet. Livsmiljöernas namn i kartan kan dock vara felaktiga. Begreppet ”naturtyp” i kartan är synonymt med livsmiljö i resten av dokumentet.

